

Jakub Kociubiński, *Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w prawie Unii Europejskiej. Wyzwanie dla europejskiego modelu gospodarczego*, TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2013, ss. 442

Nakładem wydawnictwa TNOiK „Dom Organizatora” w 2013 r. ukazała się książka autorstwa dr. Jakuba Kociubińskiego kompleksowo omawiająca zagadnienia związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym w prawie unijnym.

Jak wskazano we wstępie, *zasadniczą tezą pracy jest stwierdzenie, że ewolucja znaczenia usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i sposobów ich regulacji stanowi początek procesu tworzenia i krystalizacji europejskiego modelu usług użyteczności publicznej. Proces ten oznacza zaś przesunięcie granic między kompetencjami przyznanymi Unii Europejskiej a zastrzeżonymi dla państw członkowskich.*

W celu ustrukturyzowania prowadzonych rozważań, autor podzielił pracę na pięć rozdziałów. Pierwsza część została poświęcona ustrojowi gospodarczemu Unii Europejskiej. Przedstawiono tu przede wszystkim zagadnienie Europejskiego Modelu Społecznego (w tym wskazanie jego głównych cech), gospodarczy model UE oparty na społecznej gospodarce rynkowej, w tym aksjologiczne podstawy tego modelu i priorytety oraz model unijnego prawa konkurencji.

Rozdział drugi oparto na stwierdzeniu, iż zakres pojęć usług publicznych różni się w zależności od państwa członkowskiego, przy pewnych podstawowych cechach wspólnych dla wszystkich krajów UE. Omawiając ww. kwestię, autor dokonał charakterystyki głównych krajowych koncepcji usług użyteczności publicznej – modeli francuskiego, niemieckiego oraz brytyjskiego. W dalszej kolejności autor omówił miejsce tychże usług w *acquis communautaire*, wskazując m.in. na ewolucję unijnej koncepcji, problemy związane z brakiem definicji legalnej usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz stosowaniem nieprecyzyjnej terminologii w prawie UE oraz unijnych dokumentach. Po szczegółowym przedstawieniu zagadnienia usług na poziomie prawa unijnego, autor dokonał ich charakterystyki w wybranych sektorach, tj. energetyce, usługach pocztowych, transporcie powietrznym oraz transporcie lądowym pasażerskim, a także sektorze łączności elektronicznej.

Kolejną część publikacji poświęcono wyborowi podmiotu do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Na potrzeby analizy tego zagadnienia autor określił dwie płaszczyzny badawcze. W pierwszej kolejności – w celu determinacji zakresu podmiotów mogących świadczyć usługi w ogólnym interesie gospodarczym (a także delimitacji między kompetencjami UE oraz państw członkowskich) podjęto próbę wyznaczenia ram pojęć „przedsiębiorstwa” i „działalności gospodarczej”.

Drugi obszar badawczy objął zagadnienia związane z powierzeniem przez władze publiczne „misji” świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym. Autor dokonał analizy wymogów formalnych aktu (materialnych i formalnych), jak również omówił wyłanianie operatora, koncentrując się na formie zamówień publicznych, udzielania koncesji oraz w drodze aktów władczych.

Czwarty rozdział prezentuje szczególne warunki świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym. W tym celu autor skupił się na prawach specjalnych i wyłącznych, o których mowa w art. 106 ust. 1 TFUE oraz wskazał na istotność oceny ekonomicznych uwarunkowań tych praw. W dalszej kolejności skonfrontowane zostały ze sobą świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym oraz regulacje dotyczące zasad rynku wewnętrznego, a następnie reguły konkurencji.

W ostatnim, piątym rozdziale dokonano omówienia zagadnień związanych z finansowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Autor przedstawił mechanizmy finansowania, opisując szeroko pomoc publiczną oraz rekompensatę z tytułu świadczenia usługi publicznej. Następnie poruszono kwestie związane z przesłankami (warunkami) dopuszczalności ww. form finansowania. Ostatnia część została poświęcona zasadom finansowania.

Książka zwieńczona została zakończeniem stanowiącym podsumowanie najważniejszych wniosków wynikających z wykonanej pracy badawczej.

Ilona Szwedziak-Bork

doktorantka w Zakładzie Europejskiego Prawa Gospodarczego Wydziału Zarządzania UW
e-mail: ilona.szwedziak@gmail.com